

ERMi sõprade seltsi aastaraamatust

Tänavune Eesti Rahva Muuseumi (ERM) Sõprade Seltsi aastaraamat „Lee” (nr. 12) trükib muuseumiga ja ajaloo uurimisega seotud kirjutisi. Näiteks koduloo-uurija Theodor Saare (1906 – 1984) kirjutis pajatab Kihnu ajaloo uurimisest, samas on Vaike Hang kirjutanud temast kui Kihnu kultuuripärandi kuulsaimast uurijast.

mistul heakorratöid ning osaleda Seto Kuningriigi päeval Luhamaal. (...) Tagasiteel käisime Mõla järve ääres ja kalmistul ning esmakordselt külastasime Pihkva järve ääres asuvat vene uusrikaste suvilate rajooni Krivskit, kus kõrvuti on rikkus ja vaesus. Öhtuks jõudsime Petseri hotelli ööbima. Järgmisel päeval külastasime kloostrit ning Petseri II

Petseri kesklinnas tegi ehitustöödele ukse lahti klooster oma tulevase külalistemajaga.

Ilmar Vananurme foto

ERMi Sõprade Seltsi endine eestvedaja Merli Sild (kes nüüd põllumajandusmuuseumi juhataja) kirjutab ERMi Sõprade Seltsi 2005. aasta kroonikas ka 4. – 6. augustil toimunud õppereisist Pihkvasse, Krivskisse, Petserisse ja Luhamaale.

„Tänu Eesti Kultuurkapitali toetusele õnnestus organiseerida õppereis Pihkvasse, Krivskisse, Petserisse ja Luhamaale, mille peaesmärgiks oli meil traditsiooniliselt teha Petseri eesti luteriusu kal-

Keskkooli, kus õpetajad olid mures kooli kadumise pärast.

(...) Järgmisel päeval sõitsime Seto Kuningriigi päevale Luhamaale. Kahjuks rikkus terve päeva sadav vihm peomeeleolu ja ei võimaldanud nautida kuningriigipäeva. (...) Suur tänu meie reisi asendamatuks giidile pr. Mare Pihole, tänu kellele on meie reisist osavõtjad saanud nii vajaliku info Setomaa ajaloo ja tänapäeva kohta!”

(„Setomaa” ülevaade)

Mõni mulje Irboska laadalt

KAJA TULLUS: Minu peamine mulje jäi selline, et Irboska laad on omanäoline. Ning see nägu paistis hästi rõõmus.

Irboska kindluse ajaloolisele õhustikule lisavad värvi ajaloo hõngulised minietendused ja kostümeeritud laadlised.

Põnev oli tutvuda sealse käsitöömeistrite loominguga.

Irboska seto Liivia Pokrovskaja Irboska laadal kangastelgedega taga.

Ilmar Vananurme foto

Väga meeldis seegi, et tänu suurele laadakohtale puudub paljude laadade ebamugavus – pidev hirm kellelegi peale astuda, kedagi müksata või kellegagi kokku põrgata.

MAARJA HÖRN: Irboska laadal olõs ma innemb käunu. Tuuperräst olli mu ettekujutusõ töösõ. Ma mõtli, säääl om pallo rahvarõivih inemisi ja kõnõldas veidokõnõ ka seto keeleh vai eesti keeleh ja tuud mõtli kah, õt võipolla laulva säääl ka seto koori’.

Ja sis ku mi naksimi kohalõ jõudma, naas mullõ selgest saama, õt nuu’ mõttõ’ olli’ laadast tuuaigu, ku Petserimaa oll õts osa Eestist.

Ma mõtli tuud, midä tegelikult tahtsõ nätä’, mitte tuud, mis

om. Selleperäast oll hallus kaia, tuud midä tetti. Laat esi’ oll nigu käsitõõlaad õks. Veiga kirriv ja hää.

A nuu’ püüne pääl tettu asa’ ei miildü mullõ. Uma oskusi näütsi’ vinne näio’ ja tsura’. Laulu’ olli, pääle Lõkõritõ ummi, kõik vinne keeleh.

Irboska esi’ om õks sama illos ja säämehähedäne nigu tä oll paar ja kümme aastat tagasi.

Mis sust saa, Petserimaa?

MARGUS TIMMO: Küllastasin Irboska käsitõõlaata esimest korda. Soovisin saada mõtteid ja ideid käsitõõ edendamiseks Setomaal. Muljetavaldav üritus ja hea korraldusega.

Meeldiv oli laada õhusitik – sõbralik ja kaasahaarav. Programm ei lasknud igavust tunda ja väidetavalt oli laadal kauplajaid rohkem, kui mineval aastal.

Ostsin laadalt kirju 6 meet-

jel esmaspäeval 17. juunil, algas Nõukogude Liidu väeosaade asumine mitmetesse keskustesse Eestis, kus neid seni ei olnud, ning mitmete piiripunktide kaudu saabumine Eestisse täiendavalt neile Nõukogude Liidu vägedele, kes seni juba Eestis asusid.

Nõukogude Liidu sõjavägede paigutamise ja muude sellega seoses olevate küsimuste lahendamiseks sõlmiti Eesti ja Nõukogude Liidu sõjaväevõimude vahel kokkulepe, millele kirjutati alla Narvas esmas-

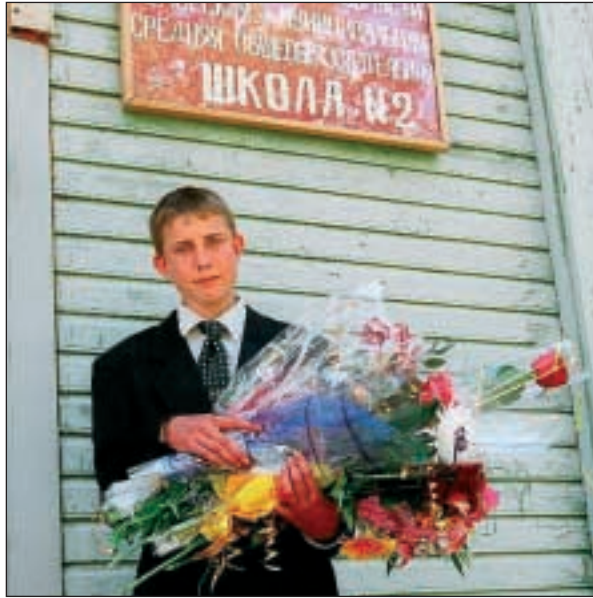
päeval 17. juunil kell 15.

Ülaltoodu on väljavõtteid peaminister Jüri Uluotsa viimastest raadiokõnest eesti rahvale 17. juunil 1940.

Mida andis Eestile baaside leping? Mida andis nn Eesti ja NL-i vastastikuse abistamise pakt? Või kokkulepe juunipäeval 1940? Eestile üksnes üht – anastamist ehk annekteerimist, vägivaldset omastamist ja vallutamist naabri poolt! Mida annavad eesti rahvale 2005. a. Eesti-Vene juunilepped?

„Setomaa”

Petseri 2. Keskkoolis üks lõpetaja

Petseri 2. Keskkooli lõpetas tänavu vaid üks õpilane – Andres Torm.

Lõpuaktusel kõnelesid direktor Svetlana Rakuta, õppealajuhataja Liia Talalajeva ning klassijuhataja Vally Tamm. Õnne ja edu soovisid nii õpetajad kui õpilased.

VIII Seto Kongressi Vanemate Kogu poolt õnnitles Andres Tormi vanematekogu liige Arvi Matvei ja andis üle kingituse ka Eesti Entsüklopeediakirjastuse poolt äsjailmunud „Väikese entsüklopeedia”.

Tänavune lõpetaja oli Petseri 2. Keskkooli 47. lend.

(„Setomaa”)

Pildil: 12 aastat Petseri eesti koolis käinud Andres Torm peab paraku koolilõpu pildil seisma üksinda...

Arvi Matvei foto

Petseri rajoonilehe veergudelt

Seoses Tõnismäel asuva sõduuri kujuga kirjutab sõjaveteran V. Umrihhin Petseris, et Eesti vabastamisel fašistidest 1944. aastal hukkus 244 Petseri rajooni inimest; neist 2 suri haavadesse Tallinnas – Kirikmäe Nikolai (sünd 1926) ja Okunev Mihail (sünd. 1912).

Arved Kalvo raamatule „Lõuna-Eesti vabastamine fašistidest” (Tln. 1976) tuginedes märgib sõjaveteran, et Eesti korpuse löögigrupp võttis vaenlaselt 25 lennukit, 185 kahurit, 230 autot ja 200 hobust. („Petšorskaja Pravda” 2. 06)

* * *

Petseri rajooni administratsioon annab rendile Pankjavitsa vallas liiva-kruusakarjääri 7,2 ha, Petseri vallas Puravitsa külas liivakarjääri 2,5 ha, Uue-Irboska vallas lubjakivikaevanduse 10 ha. (PP 6.06)

* * *

Anna Kulikovskiene Petseri rajooni kultuurikeskusest kirjutab, et on alanud koostöö Petseri rajooni ja Eesti piiriäärsete valdade vahel (Setomaa Valdade Liit).

Koostööprojekti raames on 2006. a. septembrist 2007. a. maini plaanitud mitmesuguseid käsitöökursusi. (PP 13. 06)

10. juunil toimunud Irboska käsitõõlaadast kirjutab ajaleht, et laad lõppes kokkuvõtete tegemise ja ilutulestikuga.

Irboska laad kindluse õuel on kujunemas juba regulaarseks; iga aastaga kasvab laadal oma toodangut näitajate-müüjate ning ostjate hulk.

Kunstnik Evar Riitsaar esines Irboska laadal vürst Truuuorina. (PP 16. 06)

Ülevaate tegi
ARVI MATVEI

Heas korras ja vahejuhtumiteta

Heas korras ja vahejuhtumiteta toimub Eesti ja Nõukogude Liidu vastastikuse abistamiskõit elluviimine. Lepped kindlustavad sõjalisi kaitsehuvisid, rahu ja võimaldavad loovat tööd...

Möödunud pühapäeval 16. juunil, Nõukogude Liidu valitsus esitas Eesti valitsusele nõudmised, millede sihiks oli eelpooltähendatud abistamiskõit täitmise kindlustamine Eesti ja Nõukogude Liidu vahel...

Sama kokkuleppe tagajär-

jel esmaspäeval 17. juunil, algas Nõukogude Liidu väeosaade asumine mitmetesse keskustesse Eestis, kus neid seni ei olnud, ning mitmete piiripunktide kaudu saabumine Eestisse täiendavalt neile Nõukogude Liidu vägedele, kes seni juba Eestis asusid.

Nõukogude Liidu sõjavägede paigutamise ja muude sellega seoses olevate küsimuste lahendamiseks sõlmiti Eesti ja Nõukogude Liidu sõjaväevõimude vahel kokkulepe, millele kirjutati alla Narvas esmas-

päeval 17. juunil kell 15.

Ülaltoodu on väljavõtteid peaminister Jüri Uluotsa viimastest raadiokõnest eesti rahvale 17. juunil 1940.

Mida andis Eestile baaside leping? Mida andis nn Eesti ja NL-i vastastikuse abistamise pakt? Või kokkulepe juunipäeval 1940? Eestile üksnes üht – anastamist ehk annekteerimist, vägivaldset omastamist ja vallutamist naabri poolt! Mida annavad eesti rahvale 2005. a. Eesti-Vene juunilepped?

„Setomaa”

21 rublaga.

Tänavusel laadal oli mullusest rohkem nii müüjaid kui ostjaid-külastajaid. Ilusat käsitõõd nägin!

Irboska laada ladusas korralduses oli tunda Petseri rajoonivõimude toetust ja heakskiitu. 10. juunil Irboska linnuses tehtud fotol (vasakult) on Kaja Tullus ja Margus Timmo Setomaa Valdade Liidust ning Niina Kruglova, kes töötab Petseri administratsiooni ülema asetäitjana.